

vt placentæ feruarent locū :
illi persuasi dum placentam
exspectant, paululum ede-
bant : ita factum est, vt coc-
na sufficeret omnib. Faceto
ioco simul & elusit amicos,
& hospitis pudori subuenit.

Διογένης αἰεὶ τὸ πτόμαρον
πέτα ἄρα δεῖ δροισῶν, Εἰ μὲν
πλάσιον, ἔφη, οὐκ ἔστιν· εἰ δὲ
πένης, οὐκ ἔστιν.

Diogenes interroganti
quamam hora prandendum
esset, Si diues est, inquit,
quando vult, si pauper est,
quando habet.

Ἐν ταῖς ἐπιστάσεσι μέμνησο, ὅτι
δύο ὑποδέχῃ, σώματι καὶ ψυχῇ. Ἐ
ὁ, πᾶν τὸ σῶμα πλάσιον, τὸ το
σῶμα ἐξέχεται· ὁ, π δὲ αὐτῇ
ψυχῇ, ἄσπαντος θρηῖς. ἔφη
Ἐπίκτητος.

In conuiujs memento
tibi duos hospites excipi-
endos esse, nempe corpus &
animam : & quicquid in
corpus contuleris, id statim
effundi: quod autem in ani-
mam, perpetuo seruari.

Χίλων ἔφασκεν, Ἐπὶ μὲν τὰ
δεῖνα τῶν φίλων βαρδύως, ἐπὶ
δὲ τὰ ἀτυχίας περὶ τὴν πορλί-
στω δέν.

Χ Chilo dicere solebat, Ad
conuiuia amicorum tarde,

ad calamitates vero eorum
cito accedendum esse.

Πρέπι[ὡσαύτῃ τις κενεζόντως
εἶπε] τὸ συμπόσιον εἶνευ ὀργισιοῦ
τοῖς ζῳάμοισιν, ὧν τὰ μὲν εἰς
φωνήεντα, τὰ δὲ ἡμίφωνα, τὰ
δὲ ἄφωνα. Φωνήεντα μὲν εἰσιν
οἱ ζῳεῖντες, καὶ οἱ πιπταδὸν μῦθοι,
καὶ οἱ φερόμενοι, καὶ οἱ ἐμπέροι.
ἡμίφωνα δὲ εἰσιν οἱ νωότεροι, οἱ
ἔρωτῶ μῦθοι, σιωτῶ μῶς καὶ κρο-
μῶς κατακρανίδωσιν. οὐδὲ
ἔρωτῶ μῦθοι, ἔρωσιν ἄφωνοι, εἰδὲ
τοῖς ἀλλοῖς λόγῳσι παρνοχλεί-
τωσιν.

Conuiuium (vt quidam
sapienter dixit) sit simile
Alphabeto, in quo sunt li-
teræ Vocales, Semiuocales,
& Mutæ. Vocales sunt fen-
nes, docti, prudentes, vsu
periti. Semiuocales sunt
iuuenes, qui interrogati
breuiter & modeste respon-
deant. Non interrogati, sint
muti, nec alios loquentes
interpellent.

Locus XX.

DE DEO.

⊙ Ἀλλῆς ἐρωτηθεῖς, πὶ ὁ Θε-
ός ; τὸ μήτε δόξαν μήτε
τελευτῶν ἔχον, ἔφη.

Thales Milesius interro-
gatus, quid esset Deus? Quod
principio & fine caret, re-
spondit.

Ὁ αὐτὸς

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς πὶ πρῆσ-
 εῦπετον τῶν ὄντων· ὁ θεὸς, ἐλα-
 γη, ὅτι ἐξήγητος, πὶ κρείττισον;
 κέσμος, εἰς π· ποιήμα γδ θεοῦ.
 πὶ μέγισον; Ὑπ· ἄπαντα γδ
 χεραῖ. πὶ πύχισον; νῦς· ἀφ' ἑπι-
 τ· γδ τρέχει. πὶ ἰσχυρότατον;
 ἡ ἀνάγκη· κρατεῖ γδ πάντων.
 πὶ σφωτάτον; ὁ χροῖον·, ἔφη·
 δόξισον γδ πάντα.

Idem interrogatus, Quid
 esset omnium vetustissimū?
 respondit, Deus, ideo quod
 nunquam esse cœpit. Quid
 esset pulcerrimū? ait, Mun-
 dus: est enim opus Dei, quo
 nihil est pulcrius. Quid ma-
 ximum? Locus: Caput enim
 omnia. Quid velocissimū?
 Mens. Discurrit enim per
 yniversa hominis cogitatio.
 Quid robustissimum? Nec-
 cessitas siue fatum. Superat
 enim omnia. Quid sapien-
 tissimum? Tempus. Nam
 inuenit omnia.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, εἰ λήθαι
 θεὸν ἀήρωκ· ἀδικῶν, Ἄξι'
 εἰδ' ἐξ ἀνορέμυ·, ἔφη.

Idem interrogatus, num
 lateret Deum homo iniuste
 agens, Respondit, Ne cogi-
 tans quidem.

Αἰσώπος ἐρωτηθεὶς, πὶ πρῆσ-
 τει ὁ ζεύς, Τὰ μὲν ὑψηλὰ
 ταπεινοί, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψηλοί.

Æsopus interrogat^o quid

ageret Iupiter, respondit,
 Excelsa humiliat, & humi-
 lia extollit. ¶ Idem respon-
 dit, θεὸν τὰ μὲν οἰκοδομεῖν, τὰ
 δὲ καταβάλλειν, id est, Deum
 alia ædificare, alia destruere.

Ὁ Ξενοφῶν παρεγγείτ' θεῶν
 δὲ τυχευῶντες μέγιστα μεμνηθῆσαι
 καὶ πικρῶν, ὅπως ὅταν ἐν χεραῖ
 γηναίμεθα, παρ' ἐνίοις αὐτοῖς πα-
 ρεγγελαῶμεν, ὡς δὲ μὲν ὄντως
 ἦδη καὶ φίλους.

Xenophon dicebat tum
 maxime colendos esse De-
 os, cum homini res sunt
 secundæ: ut cum incidere
 necessitas, confidenter illos
 imploremus, ut pote bene-
 uolos iam & amicos.

Ἡρόδοτος· ἔφη· φιλέει ὁ θεὸς
 τὰ ὑπερέχοντα πάντα κολάειν.
 εἰ γδ εἰς φρονέειν ἀπὸν μέγας ὁ
 θεός, ἡ ἑαυτῶν.

Herodotus dixit: Solet
 Deus omnia sublimia mu-
 tilare, nec sinit quenquam
 spiritus altos gerere, eū ipse
 solus sit altissimus.

Ὁ θεὸς πολλὰ καὶ χεραῖ, τὰς
 μὲν μικροῦς, μεγάλους ποιῶν,
 τὰς δὲ μεγάλους, μικροῦς· εἶπεν
 ὁ Ξενοφῶν.

Solet Deus ex magnis
 paruos facere, & ex paruis
 magnos: dixit Xenophon.

Δημοσθένης· ἐπέλεγε· αἰεὶ συμ-

Φέρον εἶναι, ἀκείν τ' ἀποκρίν-
των ἔφη τὸν αὐτὸν ἀκρίστον ἔα δὲ
κροθῶντ'.

Demosthenes dicebat :
Semper expedit iis obedire,
qui rerum potiuntur. Deo
igitur parendum, qui in æ-
ternum dominatur.

Βίας ἔφη ὅταν ἀγαθὸν πράσ-
σης θεὸν, μηδὲ σαυτὸν αἰπῶ.

✕ Bias dicere solebat: Cum
bonum quid feceris, non
tibi, sed Deo id adscribe.

Ἀπὸ θεοῦ γὰρ πᾶντα ἀρχή-
ρῃον αἰεὶ λέγειν τε καὶ νοεῖν. ἔλε-
γχε ὁ Πλάτων.

Vnusquisque siue dictu-
rus siue cogitaturus, a Deo
ordiri debet: dixit Plato.

Πύθων ὁ Αἰνίου, ἐπαμνηστῶν
αὐτ' ἔφη Ἀθηναίων τ' ἡγεῶν αὐ-
τὰ πράξεντων ἐνεκεν, ἑαυτῶν,
εἶπε, θεῶν ἕως ἐπράξεν, ἐγὼ δὲ τοῦ
χείματος ἐχρησαίμην.

✕ Pytho Aenius, laudanti-
bus ipsum Atheniensibus. ob
res feliciter gestas, Diis, in-
quit, habēda est gratia, qui-
bus auctoribus hoc facinus
præclare gestum est. Nam
ego nihil aliud, quam ma-
num & operam meam com-
modavi. Euentus rei in ma-
nu Dei est, & huic debetur
gratia, si quid feliciter ces-
serit. Sed interim vult De-

us nostram operam acce-
dere.

Βίας συμαλιεὶον ποτὲ ἀπεὶσε
χρημαζομένης τ' νεώς, κακείνων
τὸς θεῶς ἐπιχαλκιδέων, σιζάτε,
ἔφη, μὴ ἀιδῶνται ὑμῶς ἐνθάδε
παλιόντες.

✕ Bias nauigans aliquando
cum scelerolis & impiis ho-
minibus, cum periclitarentur
in summa maris tem-
pestate, & deos inuocarent:
Silete (inquit) ne illi vos hic
nauigare sentiant.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ἀσέ-
βους ἀνθρώπων, τί ποτὲ εἶναι δύσε-
βεια, εἰσάγα. ἔφη δὲ τὴν αἰτίαν τ'
σιγῆς πυρομήνης σιωπῶν, ἔφη, ὅτι
αὐτὰ πᾶν εἰδὲ σπι παρσηκόντων
πρωτέρη.

Idem percontanti impio
homini, quid esset pietas,
nihil respondit: cumque ille
silentii causam sciscitaretur:
Quia, inquit, de rebus ad
te nihil pertinentibus, in-
terrogas.

Ἐπίκτητος ἔλεγε. Ὅπως τὸ
συμφέρον, ἐκείνη τὸ δύσεβες.

Epictetus dicere solit' est:
Vbi utilitas est, ibi etiam est
pietas. hoc est. Vbi licium est
aliquid apparet, ibi homi-
nes pre se ferunt & simulant
pietatem.

Ἀριστοτέλης εἶπε. θεῶν μὲν εἰ-

να, πρῶτον αὐτῶν, αὐτῶν
 δεῦρο τοῦ αὐτοῦ.

Aristoteles dicebat, Dei
 esse agere quæ velit: homi-
 nis autem, illa quæ honesta
 sint, in animum inducere,
 seu sibi agenda proponere.

Εὐκλείδης ὁ φιλόσοφος, ἐρω-
 τηθεὶς ὑπὸ τῶν θεῶν, οὐκ οἶδ' ἂν τις
 εἰσὶν οἱ θεοὶ, καὶ ποιηταὶ οὐκ οἶδ' ἂν
 μὴ ἄλλα οὐκ οἶδ' ἂν [εἶπεν] τῶν
 μὴ τῶν φιλοσόφων ὅτι μι-
 σῶσιν ἀσφαλῶς οἶδ' ἂν.

Euclides Philosophus a
 quodam interrogatus qua
 les sint dii; quaque re gau-
 deant. Cætera quidē ignoro
 inquit, at curiosos illis odio
 esse certo scio.

Locus XXI.

DE ELOQVEN-
TIA VANA.

Ἀγίστα ἔπαυμένους τι-
 νῶν ῥήτορα ἐπὶ τῶν δυνά-
 τῶν αὐτῶν τὰ μικρὰ πρῶτον
 τα, οὐδὲ σκοπεύοντες, ἔφησεν,
 ἡγεμονίᾳ σπουδαίον, ὅς μικρῶν
 ποδὶ ὑποδηματῶν μεγάλῃ
 περὶ πηλοῦ. Σημειῶν, τὸ ἀλη-
 θές ἐν τῶν λέξεσιν, μάλιστα ἀπο-
 δέκτον.

Agellius, quodam rhe-
 torem hoc nomine laudan-
 te, quod mirifice res exigu-

as verbis amplificaret. Ego,
 inquit, ne futorem quidem
 arbitror bonum, qui paruo
 pedi magnos induat cal-
 ceos: Innuens, veritatem in
 dicendo maxime proban-
 dum esse.

Λακων ἀκούων ῥήτορα με-
 γάλας πρέποντα σκευάτους,
 Ἀκάνη τῶν Σιῶν, εἶπεν, ἀνδρείος
 γὰρ ὁ ἀγροπικὸς αἰὲς οὐδὲν ὑπο-
 κείμενον εὐσφραγιστῶν ἰσχυ-
 ρων.

Lacon oratorem audiens
 magnas periodos verten-
 tem, vehemēs quidem ho-
 mo iste (inquit) ad nullum
 propositum bene voluit
 linguam.

Ἀλλὸς τις τίλας ἀηδόνα, καὶ
 Ἐραχίαν πᾶν σέρκεν δύρων,
 εἶπε, φωνὴ τυτῆς ἴασι, καὶ οὐδὲν
 ἄλλο.

Alius quidam Lacon
 cum in luscinia plumis re-
 uulsi minimum reperisset
 carniū, Vox, inquit, es,
 præterea nihil. In eos dici
 potest, qui præter garrulam
 linguam ac magnifica ver-
 ba nihil habent.

Κτησιφῶντα εἰπόντα ἀεὶ ἔ-
 τυχόντα δὲ δῶρα δαίμων ἔδωκεν
 ἡμέραν λέγειν, οἱ Λακεδαι-
 ῶνες.

μήνιοι ἐξέβαλλον. φάρμοι τὸν ἀγροτὸν μνηστῆρα δὲ ἰσὺς πρῶτον μὲν ἰσὺς λόγον ἔχον.

✕ Ctesiphontem Lacedæmonii ciuitate eiecerunt, quod se de re quauis profiteretur totum diem dicere posse, dicentes, Boni oratoris esse, sermonem habere rebus parem.

Πλάτων, Ἀποδείξας ποτὲ ἐν τῇ ἀφροσύνῃ μακρολογῆσαι τὸν ἑαυτοῦ ἰσὺς, ἔφη, ὅτι τοῦ λόγου μέτρον ἐστὶν οὐχ ὁ λέγων, ἀλλ' ὁ ἀκούων.

Plato cum Antisthenes aliquando in diatriba longam orationem habuisset, Ignoras, inquit, quod dicendi modus non penes loquentem, sed penes audientem sit.

Ἀλεξάνδριδης τὰ πρὸς δέοντα μὲν λέγοντι, πολλοὺς δὲ τῶν ἰσχυρῶν, ὡς ἐξέειπε, ἔφη, ὅτι ἐν δέοντι τὰ δέοντα λέγει.

Alexandridas cum quidam opportuna quidem loqueretur, sed pluribus quam fat erat, hospes, inquit, re necessaria in non necessario vteris.

Ἀποδείξας ἑαυτοῦ μέτρον ἰσὺς δημοκλεῶν ἀφροσύνην, μέτρον ὁρῶντα, ἔφη, ἀλλ' ἔστι τὸ μέτρον, εὐ ἐπὶ τὸ δὲ εὐ, μέτρον.

✕ Demosthenes cum audiret oratorem egregie vociferantem, Nō, inquit, quod magnum est, bene est, sed quod bene est, magnum est.

Σαμίων πρεσβυτέρους μακρολογῆσαν ἔφησαν οἱ Σπαρτιάται, τὰ μὲν ἀφροσύνην ἐπιλελάθημεν, τὰ δὲ ὑστερον ἔστω ἡμεῖς, ἀλλ' ἔστι τὸ πρὸς ἀφροσύνην ἐπιλελάθημεν.

✕ Samiorum legatis prolixiore oratione vtentibus, dixerunt Spartani: Prima fumus oblitus, postrema non intelleximus, quia prima non meminimus.

LOCUS XXII.

DE ERVDITIO-
NE, DOCTRINA,
Philosophia, Artib. liberalib.
Studiis literarum, In-
stitutione.

Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος ἐρωτηθεὶς πῶς ἀφροσύνην οἱ περὶ δόξας τῶν ἀπειροδύτων, ἔφη, ὅτι ὡς οἱ ἀπειροδύτοι ἰσὺς οἱ τὸ ἀδύνατον.

✕ Aristippus philosophus, interrogatus, quod esset inter doctos & indoctos discrimen, Quod, inquit, est inter equum domitum & indomitum.

Σταυρωμένους τινὲς ἐπὶ πολυμοδίᾳ.

λυμοδία, Αρσίππω ἔφη, ὡ-
σπερ ἔχ' οἱ πλεῖστοι ἰδίοντες
ὕμεινον μοῖλλον τῶν τοῦ θεοῦ ἰ-
σως φερρότων· οὕτως ἔχ' οἱ
πολλὰ, ἀλλ' οἱ χεῖρτα ἀναγι-
νώσκοντες, εἰσι σωθεῖσσι.

Cuidam iactanti quod
esset multiplicis eruditio-
nis, Aristippus dixit, Quem-
admodum non hi qui plu-
rimum edunt, melius valēt
his, qui sumunt quantum
opus est: ita non qui pluri-
ma, sed qui vitia legerunt,
studiosi & eruditi habendi
sunt.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ποτε πῶς
πλεόν ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη,
Ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναρθεῖν-
σιν, ὁμοίως εἰώσασσι.

Idem interrogatus, quid
eximium haberent Philo-
sophi prae ceteris homini-
bus, Vt, inq, etiam si omnes
leges aboleantur, tamen æ-
quabiliter victuri sint.

Ὁ αὐτὸς ἔφη ἄμεινον, ἐπαί-
τιον, ἢ ἀπὸ δούλων εἶναι. ὁ μὲν
γὰρ χρηματίων, ὁ δὲ ἀνθρωπισμῶ
δέεται.

Idem dicebat, Satius esse
feri mendicem, quam in-
doctum. Quod ille tantum
pecuniis egeat, hic vero hu-
manitate.

Ἐρωτηθεὶς ὑπό πνῶ, πῶς

αὐτὸς ὁ ὑὸς ἀμείνων ἔσται ποι-
δούσις, Καὶ εἰ μὴδὲν ἄλλο,
εἶπεν, ἐν γυνὴ τῆς θεάτρω οὐ κε-
κεδησεται λίθος ἐπὶ λίθῳ.

Interrogatus ab aliquo,
qua re esset melior euafu-
rus filius, si cum curaret
literis erudiendum, Vt nihil
aliud, inquit, certe in thea-
tro non sedebit lapis super
lapidem.

Γνωρίμων ποτὲ πρὸς Αν-
δρίνη δόπουρομόου ὡς εἶη τῶ
ὑπομνήματι ἀπολωλεκώς, Ἐδὲ
γὰρ, ἔφη, ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶ, καὶ
μὴ ἐν ταῖς χάρταις γράφειν.

Amico cuidam apud An-
tisthenem deploranti, quod
commentarios suos perdi-
disset, Oportuit, inquit, ista
animo potius, quam chartis
inscribere.

Σωισάντος πνὸς Αρσίππω
ὑόν, ἤτησε πεντακοσίας δραχ-
μάς τοῦ δεῖ εἰπόντῳ, Τοσού-
του δυνάμει ἀθράπαδον ἀνή-
σαομαι, Περίω, ἔφη, καὶ ἐξείς
δύο. Ἀπείως ἐπιτήμησε θεῖς πολ-
λοῖς θεῖς ἐν εὐδενὶ μοῖλλον φει-
δωλῶς ἔχουσιν, ἢ ἐν τῷ ἀεθλῶς
παιδεύηται ἔτεκνα, καὶ πλεῖστον
ἀναλίσκουσιν ἐν θεῖς ἵπποισι, ἢ
ἐν τοῖς ὑοῖς.

Quidam cum Aristippo
agebat, vt filium suum sus-
ciperet erudiendum, sed
cum Philosophus pro mer-

cede peteret quingentas drachmas, alter deteritus magnitudine pretii, minoris, inquit, emerem mancipium, Eme, inquit, & habebis duo mancipia. Lepide taxauit vulgi iudicium, quod nusquam parcius est, quam in recte instituendis liberis, plusque sumtus impendit curâdis equis, quam filiis.

Ἐγκλιῶντ' Ἀγκυρῶν λινός ὅτι μιῶδες σοφιστῆς δίδωσι πλεὶς λόγους Ἀγχιτῶν, κἀκ' εἰ τις γε ἐπαγγέλλοιτο, ἔφη. τοὺς ἡοὺς ἀμείνους αὐτῆς ποιήσων, ἔχλησις, ἀλλὰ τὰ ἡμίση τ' ἑστίας ἀσπίδου.

Cum quidam reprehenderet Lycurgum, quod eloquentiæ studens mercedem Sophistæ penderet, respondit, Si quis promitteret se filios ipsi meliores redditurum, ei se non mille drachmas, sed dimidiam partem suorum bonorum daturum esse.

Ἀριστοτέλης τ' παιδείας ἔφη τὰς ἄλλὰς ῥίζας εἶναι πικρὰς, γλυκύη δὲ τὸν καρπὸν.

✕ Aristoteles, eruditionis radices dicebat amaras esse, sed fructum dulcem.

Ὁ αὐτὸς τριῶν, ἔφη, δίδω

παιδείας, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως.

✕ Idem tria dicebat ad eruditionem necessaria esse, ingenium, exercitationem & disciplinam.

Ἐλεγε καὶ τὴν παιδείαν ὡς μὲν τὰς ἀτυχίας εἶναι κήρυκον, ὡς δὲ τὰς ἀτυχίας κερταφυλά.

✕ Dicebat etiam, Eruditionem in rebus secundis esse ornamentum, in rebus vero aduersis refugium.

Διογένης τὴν παιδείαν, εἶπε τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέρους παρρησιάν, τοῖς δὲ πένησι πλεονεξίαν, τοῖς δὲ πλοῦσι κήρυκον εἶναι.

✕ Diogenes dicebat, Eruditionem adferre iuuenibus sobrietatem, senibus solatium, pauperibus diuitias, diuitibus ornamentum.

Ὁ αὐτὸς τ' ἀπλοῖον ἀμαθῆ, ἀθροῦλον εἶπε χρυσόμαλλον.

✕ Idem concipiens diuitē quendam, sed indoctum, Ecce, inquit, ouem aureo vellere tectum.

Ὁ αὐτὸς πρὸς παρὰ λιν, πλοῦσι μὲν ἀγρομασίω δὲ ἐστὶ μανός, χρυσὸν ἀμύθη ὡς πύσσων, εἶτ'

εἴτ' ἐν κύκλῳ ἀποσκοπήσας, εἰς
 ἑδὲν μὲν τῶν πέραξ ἐπίλυσε, αὐ-
 τῷ δὲ μόνῳ ἀθεσπέλυσε τῷ δε-
 ἀσπῆ τῆς οἰκίας. ἀνακαλιέντος
 δ' αὐτοῦ, κ. τὴν αἰτίαν ἐρωτῶντος,
 ἑδὲν, ἔφησεν, ὁρᾶν ἕτως ἡμε-
 λημόν τ' ἡμετὰ τῶν οἰκίαν, ὡς
 οἰκίον. τὸς γὰρ τοῖχος ἀπαντα
 ἀξιολόγους γραφαῖς κεκοσμηθεῖς.
 τὸ δ' ἰδαφὸς ἐκ ψήφων πολυ-
 τελῶν συγκείσθ, θεῶν εἰκόνας
 ἔχον ἐξ αὐτῶν ἀστεινυμῶνας.
 ἀπαντα τὰ σκεδὴ λαμπρὰ καὶ
 κηρυτὰ. μόνον δ' ἐκείνον ὁρᾶν
 ἡμελημόν. εἰς τῶν δ' ἀπαισιν
 αὐτῶν ποῖς εἰς τὰς ἀίματῶτας
 τ' παρθένων ἔπους ἀποπύειν.

X Diogenes (Diogenes) cum
 aliquando apud diuitem
 quendam, sed indoctum
 epularetur, screams, quasi
 sputum ex pectore eiectu-
 rus, vndique circumspexit,
 verum tandem in nihil ali-
 ud, præterquam in ipsum
 dominū exspuit. Cum au-
 tem is hoc moleste ferret,
 causamque facti quæreret,
 respondit, Se in tota domo
 nihil videre, quod magis,
 quàm dominus ipse, negle-
 ctū & incultū esset. Omnes
 enim parietes esse egregijs
 picturis exornatos: pauimē-
 tum ex tesseris tā pretiosis
 esse exstructū, vt simulacra
 deorum expressa repræsen-
 taret: vana denique omnia
 splendida & munda esse, se

vero ipsum dominum hor-
 ridum & impolitum con-
 spicere. Esse autem hoc in
 more positum, vt homines
 loca incultissima ad exspu-
 endum eligant.

Σωκράτης ἐρωτηθεὶς, τί τῶν
 ζώων καλίστην, ἔφη, αἰθραπ
 παιδεία κεκοσμημένη.

X Socrates interroganti,
 quodnam esset pulcherrimū
 animal, respondit, Homo
 doctrina ornatus.

Ο αὐτὸς ἐλεῖν, ἐν μόνον ἀ-
 γαστῆρ ἐῖναι, τῶν ἐπιστήμων, καὶ ἐν
 μόνον κηρῶν, τῶν ἀμαθῶν.
 πλεῖστον δὲ καὶ ἀχρηστῶν ἑδὲν
 σεμνὸν ἔχειν, πάνι δὲ τὸν ἀνήθον
 κηρῶν.

X Idem dicebat, Vnicū bo-
 num esse, scientiam: malum
 contra vnicum, inscitiam.
 Opes vero ac Nobilitates,
 nō solum nihil in se habere
 præclari, verum & omne
 malum ex eis oriri.

Ο αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, τί ἡδίστην
 ἐν τῷ βίῳ, ἔφη, παιδεία, καὶ δρε-
 τή, καὶ ἰστέια τῶν ἀγνοημένων.

X Idem interrogatus, quid
 in vita suauissimum esset,
 dixit: Doctrina, & virtus, &
 rerum incognitarum hi-
 storia.

Ο αὐτὸς ἐλεῖν, ἐν μὲν πο-
 λέμῳ πῶς ἀσφάλεια σιδήρῳ

χρυσὸν κρείττω εἶναι, ἐν δὲ τῷ
 ὄντι τὴν λόγον ἔχει πλεον.

Idem dicebat, In bello
 quidem ferrum auto præ-
 stare ad defensionem, in
 vita autem eruditionem
 dinitiis.

Θαλῆς πρὸς τὸν περὶ ἄλλοις,
 τίς εὐδαιμόνων, Ὁ μὲν, ἔφη, τὸ
 σώμα ὑγιές, τὴν δὲ ψυχὴν εὐ-
 παιδούτων.

Thales percontanti quis
 esset felix? Qui corpore, in-
 quit, sanus est, & animo
 eruditus.

Μητροκλῆς εἶπε, Τῶν πρῶτ'
 μέστων τὰ μὲν δὲ χρυσὸν ἄνηται
 εἶναι, οἷον οἰκίαν τὰ δὲ χρυσὸν
 ἔπιμελείας, ὡς παιδείαν.

Metrocles dicebat, Res
 emi partim pecunia, vt do-
 mum: partim tempore &
 diligentia, vt disciplinas
 liberales.

Αερίππος ἐπέδη ποτὶ πλεόν
 ἔπειθε δὲ πολὺν μὲν ἐπὶ τῷ
 Συρακουσίων ἥοντας ἐξ ἐβροῶτη,
 πρῶτον μὲν ἐπὶ ἔρησε θεασά-
 μιν ἐπὶ τῆς ψάμμου ἀει-
 ραμμο γαμιντιχόν, ἐλογίσαντο
 γὰρ εἰς Ἑλληνας τε καὶ σφραγίσαν-
 τας, σκ εἰς βαρβάρους, ἤκειν.
 ἔπειτα παραχρῆμα μὲν εἰς τὸ
 Συρακουσίων γυμνάσιον, ἔπειτα
 τὰ ἔπη φηγερέα μιν,

Τὸν τὸν ἀλλοτρίων Οἰδίπουν
 κατ' ἠέριον.

Τὴν γὰρ πρῶτον δέξεται
 δαρήμους;

αὐτοὶ τε πρῶτον ἔχον αὐτῶν
 ἔγνωστοίς οἷς εἰς καὶ πρῶ-
 των ἂν εἶδ' αὐτοὺς μεταδιδόντες δι-
 γμῶς ὡς δ' εἰς Κυρκύων, αὐτῶν
 τὴν πατρίδα, μέλλοντες ἄλλοις
 ἀπὸ τῶν ἐπισημίων τοῦ πρῶ-
 τοῦ οἰκίαν ἐπιστάτη: κατὰ δὲ τὴν
 τοῖς ἔφη, τὴν περὶ τῶν τοῦ κλη-
 μῶν, ἔπειτα γαμιντιχὸν σωμα-
 κολομῶν.

Cum Aristippus aliquan-
 do sic misere nauigasset, vt
 naui tempestatibus perdita
 in Syracusia littora eiectus
 esset, primum bono animo
 esse coepit, videns se ad Gre-
 cos & sapientes viros, ac nō
 ad barbaros esse delatum,
 propterea quod figuram
 mathematicam in arena
 littoris depictam esse vide-
 ret: Deinde Syracusas in-
 gressus, vt in gymnasium
 venit, vbi cum hos versus
 recitasset:

Quis vagum atq; errantem
 Oedipum

Hodie raris excipiet munus
 ribus?

Habuit qui ipsi occurrerēt,
 & summa cum humanitate
 exciperent, ac præstantem
 hunc virum, sed tunc pau-
 perem & egeum, rebus
 necessariis donarent. Cum
 autem

autem in Aristippi patriam
Cyrenem quidam naviga-
turi essent, & illum inter-
rogarent, nunquid ciuibus
suis nuntiari vellet, Præci-
pitate meo nomine, inquit,
illis, vt eas sibi opes parent,
quæ naufragio non pereāt,
sed simul cum possidente
enitent.

Ο αὐτὸς ἐρωτηθεὶς, πὶ αὐτῶν
περιζήρην ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη,
Τὸ δύνανται πᾶσι ἡρώουτως ὀ-
μιλεῖν. Οὐδὲ γὰρ ἐφοβείτο τοὺς
διωκτάς, εἰδὲ κατεφάρνει τῶν
καταδείξεσθαι περὶ αὐτῶν.

Idem interrogatus, quid
fructus cepisset ex Philoso-
phiæ studio, Quod cum
quibuslibet, inquit, libere
loqui possim. Nec .n. me-
tuebat potentes, neque fa-
stidiebat humiles.

Κλεάνθης ἔφη, τὸς ἀπευθεύ-
τους μόνη τῆ μορφῆ ἢ ἡρώων
ἀφαιρέσειν.

Cleantes dicebat, ho-
mines indoctos sola forma
a bestiis differre.

Θεόκριτος ἔλεγε, βέλπον
ὀψιμωδῆ καλεῖσθαι, καὶ μὴ
ἀμωδῆ.

Theocritus dicere solitus
est, Melius esse sero discere,
quam nihil scire.

Μένανδρος ἔλεγε, διωκτοῦ
ὄρεν τοὺς μετόχους τρομακτικῶν.

Menander dixit, homines
doctos duplicem videre, id
est, duplici videndi facultate
præditos esse.

Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς
Πτολεμαῖον τὸν βασιλεῖ παρή-
νει, τὰ βιβλία τῆς βασιλείας καὶ
ἡγεμονίας εἰσελθὶα κτεῖσθαι καὶ
ἀναγνώσκειν. ἀ γὰρ, ἔφη, οἱ Φί-
λοι τοῖς βασιλευσιν εἰ ἡμεῖς
πυρρανεῖν, βούλω ἐν τοῖς βιβλί-
οις γράσσειν.

Demetrius Phalereus Pto-
lemæum regem adhortari
solebat, vt sibi pararet libros
de regno & imperio gerēdo
tractantes, eosq; euolueret,
propterea quod ea, de qui-
bus amici non audent ad-
monere reges, in libris scri-
pta habeantur.

Αλέξανδρος ὁ βασιλεὺς ἐ-
ρωτηθεὶς τίνα μάλλον ποτεῖ,
Φίλιππον τὸν πατέρα, ἢ Ἀλε-
ξάνδρον τὸν διδάσκαλον, ἔφη
ὁ μὲν γὰρ τοῦ γνῶσθαι, ὁ δὲ τοῦ
καλῶς γνῶσθαι αἴτιος.

Alexander rex interroga-
tus, Vtrum magis desidera-
ret patrem Philippum, an
Aristotelem: Magistrum,
inquit; Ille enim vt essem,
hic autem, vt præclare in-
stitutus essem, auctor fuit.

Διονύσιος ὁ νεώτερος ἐμ-

πιστὴν τῆς ἀρχῆς, καθὼς μὲν τὸν εἰπόντα, Τί σε πολέμων καὶ φιλοσοφία ἀφείλησε; το πηλικαίτην, ἔφη, τύχης μεταβολῶν βραδείας ὑπομύειν.

X Dionylius junior postea quam regno fuit expulsus, cuidam dicenti, Quid tibi Plato & Philosophia profuit? Ut tantam, inquit, fortunæ mutationem facile feram.

Δημήτριος ὁ Αντιγόνης καὶ λαβῶν τὴν μέγαρον, τὴν τε οἰκίαν τοῦ Σίλλωνος φυλακισθῆναι, καὶ πάντα τὰ ἀρπαγεῖν ἐκείνου ἀποδοθῆναι ὅτι καὶ ἐκτομῆσιν παρ' αὐτῶν τὴν ἀπολωλότων ἀναγραφῶν λαβεῖν, ἔφη, μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολαύειν. παρ' εἰμὼν γὰρ μηδὲνα ἐξεννοχέειν, τὸν τε λόγον ἔχον ἐπὶ τὴν ἐπιστήμην, τὰ ἀληθῶς οἰκεία ὄντα.

Demetrius Antigoni filio cum urbem Megarā cepisset, Stilponis domum integrā seruari, cunctamque substantiā direptā ei restitui iussit. Cumque eum moneret, ut libellū exhiberet rerū omnium, quas amisisset, dixit, se nihil bonorum amisisse: Doctrinam. n. & eruditionem sibi neminem eripuisse, reliquamque sibi esse eloquentiam & disciplinam, quæ vere domestica propriaque bona sint.

Locus XXIII.

DE EBRIETATE.

ANACHARIS interrogatus quis esset aut huiusmodi philosophus, Eὐφραστῶν, εἶπεν, ἔχριστος τῶν μεθύοντων ἀχρηστώτας. Οὐδὲν γὰρ ὁμοίωτον κρηνομύμῳ, ἢ ὁ μεθύων.

X Anacharsis interrogatus qua ratione quis effugeret, ne fieret inpotentus, Si Semper, inquit, præ oculis habeat ebriorum indecoros mores. Nihil enim similius infano, quam ebrius.

Ὁ αὐτὸς ἔφη, κρηνομύμῳ κατὰ τὴν ἐφεσίον, τὸν μὲν παρ' ὅταν ὑγείας πίνουσα, τὸν δ' ὅταν μεθύσῃ, τὸν δὲ τρίτον ὑβρίως.

X Idem dixit, primum quidem poculum, quod infunditur, sanitatis bibi, alterum ebrietatis, tertium iniuriæ.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς παισὶν ἐπεδείκνυον τοὺς εἰλωτοὺς μεθύσαντας, εἰς ἀποτροπὴν πολυονίας.

X Lacedæmonii ostendebant pueris seruos qui vino erant temulenti, quo magis abominarentur ebrietatem.

Πομπη

Πυθαγόρας ἐπι τῶ ἀμπλονοῦ τρεῖς βότρυας φέρειν, τὸν μὲν πρῶτον ἠθλονῆς, δευτέρου μέγης, τὸν δὲ τρίτον ὑβρῶς.

Pythagoras dixit, tres botros in vite nasci, primū voluptatis, secundum ebrietatis, tertium iniuriæ & petulantia.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Ἰννοσίου φλυῶ, πῶς αὐτὸς μεθύειν παύσοιτο, ἔφη, εἰ συνεχῶς θεωρεῖ τὰ ὑπὸ αὐτοῦ περασόμενα.

Idem a vinoso quodam interrogatus, quomodo quis ebrietatem relinqueret, dixit, Si sæpe quæ per temulentiam designauerit, consideret.

Πλάτων τοῖς μεθύουσι συνουλεύσει καὶ πλεῖστον δόσησθεσθαι γὰρ τῆς τριακῆς ἀχρημοσύνης.

Plato temulentia deditis sua dabat, ut poti ad speculum sese contemplarentur, ita fore ut ab eo vitio recederent, conspecta feciditate.

Ἀλέξιστος αὐχρῶτός ἐστι ἐπὶ τῶ πολλὰ πίνειν ἔμην μέγιστος, τὸ καὶ ἡμίονος φησὶ.

Aristippus cuidam iactāti

quod multum biberet, nec inebriaretur, Quid, inquit, magni narras? cum idem faciat mulus.

Πίτακος νόμον ἔθηκε, τὸν μεθύοντι ἐὰν ἐμπίπτῃ, διπλοῦν εἶναι τὴν ζημίαν. εἰώθεσι γὰρ εἰ πολλοὶ τοῖς ἐγκλήμασιν ἐπὶ τῶ τῆς μέγης ἀσχημέσει συνουθεῖν.

Pitracus legem tulit, ut qui per ebrietatem sceleris aliquid commisisset, duplo plecteretur. Solet enim vulgus hominum ebrietatis obtentu crimina extenuare.

Ὁ μόνον ὡς εἰκεν, ἔφη Πλάτων, ὁ γέρον τις πῶς γίνοιτο αὐτὸν, ἀλλὰ ὁ μεθυσθεὶς.

Manifestum est, dixit Plato, non modo senem bis puerū fieri, sed inebriatum quoque.

Locus XXIII.

DE FAMA, GLORIA.

Περὶ πολέμου ποιῶ, ἔφη Ἰσοκράτης, δόξαν καλῶν, ἢ πολέμου μίαν τοῖς πασι καταλιπεῖν. ὁ μὲν γὰρ θνητὸς, ἢ δὲ ἀθάνατος. καὶ δόξαν μὲν χερσὶ κλητὸς, δόξαν δὲ χερσὶ πῶν ὄντων καὶ τὸ μὲν καὶ τοῖς φαι-

λοῖς παραμένεται· τὴν δ' οὐχ
οἴονται, ἀλλ' ἢ τοῦς διενεργήσας
κτῆσαι δεύει.

✕ Plus tibi curæ sit (dixit
Isocrates) vt honestam fa-
mam, quam diuitias ingen-
tes liberis tuis relinquant.
Nam hæ mortales sunt, illa
vero immortalis. Et per
famam comparari possunt
opes, fama vero pecuniis
non emitur. Item diuitiæ
etiam improbis accedunt:
at famæ gloria non potest
nisi solis eximiis viris con-
tingere.

Αγησίλαος ἐρωτηθεὶς πῶς
αὐτὸς μέγιστα παρ' ἀνθρώποις
δοδεκαμίη, εἰ λέγει, εἶπε, τὰ
ἀρετα, πράττει δὲ τὰ μέγα-
λιστα.

✕ Agesilaus interrogatus,
quo compendio honestam
famam quis assequi posset,
Respondit, Si loquatur quæ
sunt optima, & faciat quæ
sunt honestissima: Vel, Si
dicat optima, & faciat hon-
estissima.

Δημοσθένης ἔφη, σὺν εἰ μὴ
χρημάτων ἀπόλυται, μόνον σκε-
πτόν. ἀλλ' εἰ τὸ δόξα χρησθῆ, σὺν
ἢς μῶλλον σκεπάζειν χρῆ, ἢ
σὺν χρημάτων.

✕ Demosthenes dixit, non
hoc solum considerandum
est, an iactura pecuniæ nul-

la fiat: sed habendam esse
rationem existimationis,
quæ multo, quâ opes, nobis
antiquior esse debeat.

Γαίος Καῖσαρ εἰς Ἀλεξάνδ-
ρον πρῶτος ἀγωνίσαν
ἐδάκρυσε, καὶ πρὸς τοῦς φίλους
εἶπεν, ὅτι ταῦτ' ἐν τῷ ἡλικίῳ
ἔργον ἐνίκησε Δαρείον, ἐμοὶ δὲ
μέχρι νῦν ἔδεν πεπρακταί.

G. Cæsar cum Alexandri
res gestas legisset, illacryma
uit, ad amicos conuersus,
Cum hac, inquit ætate is
esset, Darium superauit, At
a me in hunc usque diem
nihil adhuc gestum est.

Θεμιστοκλῆς ἐπὶ μεσοβίου
ἦν, ἐν πότεις ἐκυλινδῆτο καὶ
ζωαμξίν· ἐπεὶ δὲ Μιλτιάδης
πρατηρῶν ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶ-
νι τὸς βαρβάρους, σὺν ἐπιλυ-
όντ' αὐτὸν ἀπελευθῆναι Θεμισ-
τοκλῆ πρὸς τὸν τοῦς ζωαμξίον
τὴν μεταβολὴν, ἐλέγχε, ὡς σὺν
ἔσ' με κραθεύειν, ἐδὲ ῥαθυμῆν
τὸ Μιλτιάδ' ἐπεποίησεν. ἐν ταῦτ' αὖ
ἢ σὺν τῷ δόξῳ σκεπθῆ καὶ ἢ τοῦ
Μιλτιάδ' ἐπιμὴ ἐξέκρυσσε τὸ πῶν
ἠδονῶν ἔρωτα.

Themistocles cum esset
adolescens, in comperatio-
nibus & mulierum amorib.
volurabatur. At postquam
Miltiades factus Imperator
ad Marathonem deuicisset
barbaros, iam nullus offen-

dit

dit eum quicquam agentē
præter decorum. Percon-
tantib. autem vnde sic esset
repente mutatus, Miltiadis,
inquit, Trophæum non
patitur me dormire neque
cessare. Hic gloriae studium,
& Miltiadis honor, excussit
ei amorem voluptatum.

Οὐκ εἰ μὴ χρεῖμαται δόλο-
λυται, μόνον σκεπήριον· ἀλλ' εἰ
ἔδδοξα χρεῖστη, πῶς ἢς μῶλλον
αὐτοδύσειν χρεῖ, ἢ πῶς ἢ χρεῖμα-
των, ἔφη Ἰσοκράτης.

Non hoc solum conside-
randum est, an iactura pe-
cuniæ nulla fiat: sed habeda
etiam ratio famæ & existi-
mationis, quæ multo, quam
opes, nobis antiquior esse
debet, dixit Isocrates.

Οὐλίπτιανος ἔλεγε· Οὐκ εἶναι
ἀνδρὸς πολὺ μὲν ἀποχρησῶν ἰαυ-
τὸν ἀδοξοῦναι.

Vlpianus dixit: Non esse
hominis politici, dignitatis
suae iacturam negligere.

Εἰ βέλει καλῶς ἀκρίβη [ἔφη
Ἐπίκτητος] μᾶλτε καλῶς λέγειν.
μᾶλτων δὲ καλῶς λέγειν, πρῶ-
τον καλῶς πρᾶττειν, ἔπειτα κερπύ-
σησθαι καλῶς ἀκρίβη.

Si cupis bene audiri (di-
cere solebat Epictetus) disce
bene dicere. Doctus autem
bene loqui, stude recte age-

re: atque sic perfrueris bona
fama, vel, bene audies apud
homines.

Καλῶς ἀκούειν μῶλλον, ἢ
πλουτεῖν θέλει, ἔλεγε Μέναν-
δρος.

Bene audire magis, quam
ditescere velis: inquit Me-
nander.

Locus XXV.

DE FORMA, PVL- CRITVDINE.

Ἀριστοτέλης τὸ καλῶς πει-
νὸς ἔλεγε ἐπιστολίῳ συ-
σταλικῶτερον εἶναι.

Aristoteles dixit, pulcri-
tudinem plus, quam omnes
epistolas valere ad com-
mendationem.

Βίων τὴν δόξαν ἔφη ἐπὶ τῶν
μητέρων εἶναι· τὸ καλῶς, ἀλ-
λότρετον ἀγαθὸν· τὸν πλοῦστον,
νέου πρᾶγματων.

Bion dicebat, Gloriam
esse matrem annorum (id
est honesta memoria in
multa secula propagatur)
Formam dicebat esse bonū
alienum. (Sentiens extra
hominem esse, quod ipse
sibi dare non potest, Animi
autē bona vere nostra esse.)
Diuitias dicebat esse nequos
actionum.

Αίσωπος ὀνειδιδοὺς ὑπὸ πινυτῶν χαλεπῶν ἔχειν τὴν ὄψιν, ἔφη, Οὐκ εἰς τὸ εἶδέν, ἀλλ' εἰς τὸν νοῦν ἀποσέχειν δεῖ.

† Aesopus ob deformitatem ab aliquo culpatus, Non forma, inquit, sed mens aspicienda est.

Σωκράτης ἔλεγε, πᾶσι τῶν κελῶν φιλήματα φυλάττειν δεῖν, ἵνα οὐ τὰ τῶν ἰσοδίων διαγίγνηται.

Socrates dicebat, oscula formosorum cauenda esse, sicut morsus venēatorum animalium.

Διογένης θεασάμενος μειράκιον ἀμφιβρον, καὶ λέγει τὸς φίλους ἔφη, σπουδαῖον μειράκιον, τὸς ἑσώματός ἐστὶν εἰς τὴν ψυχὴν μετατρέχειν.

Diogenes cum vidisset formosum adolescentem formæ causa amari, dixit: Quin operam des, adolescens, ut corporis amatores ad animum transferas.

Αριστοτέλης θεασάμενος μειράκιον ἀμφιβρον, ἔφη, Οὐκ ἀρχυῆ, ὅτι τῆς φύσεως ἀνδρασεποιησίου, ἐαυτὸν τετρήλυκας;

† Aristoteles cum adolescentem se ornare vidisset,

dixit, Non erubescis, quod cum natura te virum fecerit, te ipsum effœminasti?

Λεύκιππος ἔλεγε, Καίλιος, ὁξύπτερον πτερώσειν βίβας, καὶ λέγει ἐφ' ἡλικιών εἰς τὴν ψυχὴν μετατρέχειν.

† Leucippus dicebat, Pulcritudinem acutius telo vulnerare, & per oculos in animam defluere.

Σωκράτης ἔλεγε τοὺς νέους σιωπῆως κρητοπλεξέσθαι, ἵν' εἰ μὴ καλοὶ εἴεν, ἀξιολόγοι γίγνοιτο· εἰ δ' αἰσχροὶ, πῦρ εἰς τὴν δυσειδίαν ἐπιγαλυπτοῖεν.

† Socrates adhortabatur iuvenes, ut se subinde ad speculum cōtemplarentur, quod si essent egregia corporis forma, cauerent ne quid ea indignum committerent: sin minus, eam deformitatem eruditione & morum honestate tegerent. Tribuitur etiam hoc dictum Bianti, quod quidē & his verbis non minus eleganter recitatur:

Εἰς κρητοπτερον ἐμβλέψας θεώσθαι, καὶ εἰ μὴ καλὸς φαίνοι, ἀξιολόγος πᾶσι· εἰ δὲ αἰσχρὸς, τὸ τῆς ὀψείας, ἐλαττωσθε ἀξιολόγος κρητοπλεξέσθαι.

† In speculū cum inspicis, te cōtemplare, Et si quidem pulcer

pulcer apparebis, ea fac quæ deceant formam: Si vero deformis, id quod faciei deest, morum pulcritudine compensato.

Πύθιας ἡ Αἰσοτέλης θυγάτηρ ἔρωτηθεῖσα, ποῖον κολύβιον χρῆσθαι. ἔφη, τὸ Διὸς τὴν αἰδέω ἐλευθέρις ἐπιχρηόμενον.

Pythias Aristotelis filia interrogata, quis nam color pulcerrimus esset, respondit, ille qui per verecundiā ingenuis hominibus oboritur. Schamröte ist die schönste Farbe.

Ἰσοκράτης ἔλεγε, τὴν καλὴν ἔχοντα σάρκα, καὶ ψυχρὴν κακὴν, κακὴν ἔχον τὰν, καὶ κακὸν κυβερνήτην.

Isocrates dicebat, eos qui bus pulcrum corpus est, & anima mala, bonam habere nauim, sed malum gubernatorem. ¶ Refer huc & quartum Apophthegma ex loco, Animi bona.

Locus XXVI.

DE FIDE IN
HOSTEM.

Υπατεύοντι τῷ Φαβρικίῳ προσέπεμψεν ἐπιστολὴν ὁ τῷ Πύρρῳ ἰατρός, ἐπιχρησάμενος, ἰὼν κολύβιον, Φαβρικίῳ

τὸν Πύρρον ἀποκτενεῖν. ὁ δὲ Φαβρικίῳ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Πύρρον ἐπέμψεν, αἰδούμενος κελύστας, διότι καὶ φίλων καὶ κισῆς ἐστὶ κελύστας καὶ πελαμίαν.

Fabricio Consuli Romano no misit epistolam Pyrrhi medicus, qua promittebat, se regem veneno necaturum, si ipse hoc iuberet. At eam epistolam ad Pyrrhum remisit Fabricius, iubens illum sibi cauere, qui pessime me discerneret amicos ab hostibus.

Ἐπεὶ δὲ Φαράσιος τὴν ἐπιστολὴν ὁ Πύρρῳ, τὸν μὲν ἰατρὸν ἐπέμψασα, τῷ δὲ Φαβρικίῳ τοὺς ἀρχμαλάτους αἰδέω λύστων ἀπέδωκε, σὺν ἐδέξατο δωρεῶν, ἀλλ' ἴσους αὐτέδωκε, μὴ δοξῆ λαμβάνειν μισθόν. οὐδὲ γὰρ χρεῖα Πύρρον μεμνηνύκειν τὴν ἐπιστολὴν, ἀλλ' ὅπως μὴ δοκῶσι Ρωμαῖοι δόλον κτείνειν, ὡς Φανερώς νικῶν οὐδωάρμοι.

Cæterum vbi compertis insidiis Pyrrhus medicum egisset in crucem, Fabricio captiuos gratis remisit. At Fabricius noluit eos gratis accipere, sed parem captiuorum numerum remisit, ne a Pyrrho beneficii mercedem acce-

cepisse videretur, negans se hoc iudicium fecisse Pyrrhi causa, sed ne Romani viderentur dolis hostem occidere, perinde ac si viribus superare non possent.

Αναξαρχος ὁ φιλόσοφος ὑπὸ Νικοκρείοντος ἁμῶς βασανιθεὶς, ἵνα τὸς σωειδῶς παρδειῶ, τῶν γλωττῶν αὐτοῦ ἀπέτρεξα, καὶ εἰς τὸ τυραννικοῦ παρθενοποιον ἐνίπυσεν. ἐβόλετο γὰρ μᾶλλον αὐτῆς ὁ πιστεύειν ἢ εἰσὶν τῶν γλωττῶν ἀποτρεξάειν, ἢ τῶν τῆς σιγῆς πῆσιν παρεμβάειν.

✠ Anaxarchus philosophus cum a Nicocreonte grauter torqueretur, vt conscios proderet linguam sibi ipsi dentibus abscidit, & comanducatum in tyranni faciē exspuit. Voluit enim vir constantissimus potius sibi amputare linguam, quā non seruare silentii fidem.

Ἐπεὶ τις ἔχων πέτραν ἀληθῶν δικηθῶσαν εἶναι, ἐνεχείρισεν εἰσὶν αὐτὸν μὲν τὴν πέτραν τῷ Αλεξαιδρῶ, καὶ τὴν δὲ αὐμῶς ἐπέλδυσεν ἄρχειν, καὶ παρθένηκε χόσσαν, εἰπὼν ὅτι, Φροσῆν μοι δοκεῖ ἀνθρώπων, αὐτῶν μᾶλλον ἀγαθῶν πιστεύσεις εἰσὶν τὸν ἢ ὀχυρῶ τῶν.

✠ Cum quidam, qui rupem tenebat inexpugnabilem,

vt putabatur, Alexandro se dedidisset, Alexander illum non solum eius ditionis principem esse iussit, verum etiam addidit dicens, Hic homo mihi videtur sapere, qui se maluit bono viro, quam loco munito concedere.

LOCUS XXVII.

DE FORTITVDINE, MAGNITVDINE ANIMI.

Πίτακος ἔλεγε, σπουδῶν ἀνδρῶν εἶναι, πρὶν ἡλιάσθαι τὴν δύναμιν, παρθενοποιῶν μὴ ἡλίανται ἀνδρείων δὲ ἡλιόμια δὲ θεῶν.

✠ Pittacus dicebat prudentium virorum esse, priusquam res aduersæ contingant, præuidere ne veniant: fortium vero, cum illa contigerint; æquo animo ferre.

Ἄγρις ὁ πλοῦταϊς τῶν Λακεδαιμονίων βασιλῶν ἐξ ἐνείδρας συλληφθεὶς, καὶ καὶ ἀδικηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφόρων χωρὶς δικῆς, ἀπαρτήρην ἐπὶ τὸν βεβῆκεν, ἰδὼν ἵνα τῷ παρθενοποιῶν κλειόντι, Παύσαι, εἶπεν, ὦ ἀνθρώπε ἐπὶ ἐμοὶ κλείειν. καὶ γὰρ ἔγωγε παρθενοποιῶς καὶ ἀδικῶς ἀπαρτήρην, καὶ εἰς ὧν εἰμι τῶν ἀναιρέτων. καὶ ταῦτα εἰπὼν περὶ

περίδωκε τῷ ἄρχῳ τὴν ἀρχή-
λον ἐκασίως.

† Agis Laconicorum regū
vltimus, per insidias captus
ac præter meritum ab E-
phoris condemnatus, cum
ad laqueum duceretur, con-
spiceretque quendam eli-
ctoris filentem ob indi-
gnitatē rei, cuius cogebatur
esse minister, Desine, inquit,
o homo vicem meam flere.
Nam sic moriens præter ius
& æquum, melior feliciorq;
sum his, qui me occidunt.
Et cum hæc dixisset, vltro
collum laqueo tradidit.

Λοχαγὸς ὁ Πολυæνίδης καὶ
Σείρων ὁ πατὴρ, ἀπαρξείλαν-
τός ἄνους αὐτῶν, ὅτι τῶν τέθνη-
κεν ὁ ἕτερος, Πάλαι ἠδ' εἰν, ἔφη,
ὅτι δόξα γενέιν αὐτὸν ἔδδ.

Lochagus Polyænidæ fi-
lius & Sironis pater, nunti-
anti quod ex filiis ipsi⁹ alter
interiisset, iam dudum scieb-
bam, inquit, illi morien-
dum esse.

Ὅσα περὶ αὐτῶν ἰσχυρότερος ἦς,
ποσούτω δικαιοτέρῳ αὐτῶν εἶης
τῷ ἀδελφείῳ σου ἀφαιρῶσά σου. ἔ-
γδ' ἐαυτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις
ἰσχυρὸν εἶναι καὶ τὸν ἰσχυρόντα,
ἔφη Χρυσόστομος.

† Quanto fortior fueris,
tanto æquius est te imbe-
cilliolem ferre. Non enim

sibi solum fortis esse debet,
qui fortis est, sed etiā aliis,
dixit Chrysostomus.

Κάτων ἔλεγε κἀκίσειν ἀρχου-
τεῖναι, τὸν ἀρχὴν ἐαυτοῦ μὴ
δυνάμενον.

† Cato dicebat, pessimum
esse imperatoiem, qui sibi
non possent imperare.

Δημοσθένης ἔλεγε τὴν πῶν
μεγαλοφύχων αὐδραῶν δραπέτῳ,
τὴν πόλιος ψυχῶν εἶναι.

† Demosthenes dixit, For-
tium viroium virtutem,
ciuitatis animam esse.

Ὁ αὐτὸς εἶπεν, Οὐκ ἔστι κελεύ-
α καὶ λαμπρὰ πρὸς ἀπίοντας, μικρὴν
καὶ ταπεινὸν φρονεῖν.

Idem dicebat: Qui mag-
nas & præclaras res gerūt,
non possunt esse humilibus
& abiectis animis.

Ἰσοκράτης ἔφη, Ἐὖς ἐπιφαι-
νεῖας καὶ λαμπρότητας εἶναι οὐκ
τῆς ἰσχυρίας, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀγόνων
γίνεσθαι.

† Isocrates dixit, Celebri-
tatem & splendorem no-
minis, non ex otio, sed ex
certaminibus oriri.

Ἀριστοτέλης ἔφη, αὐδρειότη-
την εἶναι τὸν τῶν ἐπιθυμιῶν,
ἢ τῶν πολεμίων κρατύνουσα. χα-
λεπώτερον γὰρ εἶναι ἐαυτὸν νι-
κῆσαι.

✠ Aristoteles dicebat, Fortiorem esse illum, qui cupiditates, quam qui hostes vinceret. Nam difficilimum esse seipsum vincere. Pertinet huc dictum Platonis: Τὸ νικᾶν ἑαυτὸν ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν, πρῶτον νικᾶν ἑαυτὸν τε καὶ θεῖόν ἐστι. Vincere non alios, sed seipsum, omnium victoriarum prima & optima est.

Ἐὼ τῷ δικίμῳ μίγ' ἔξειπ
Φρηνεῖν, ἴφη Σοφοκλῆς.

In bona causa decet habere bonum animum, dixit Sophocles.

Ἀγησίλαος ἔλεγεν, Ἀνδρείας οὐδὲν ὀφείλει εἶναι, μὴ παρρησίας δικημοσύνης. εἰ γὰρ δικημοί πάντες γηνοίντο, οὐδὲν ἀνδρείας δεήσονται.

Agelilaus dicebat, Nullum esse fortitudinis usum absente iustitia: Si enim omnes iusti essent, fortitudine nihil egerent.

Γυρτιάς ὅτε ἀγγελοῦ ἦλθεν ἐκ Κρήτης τὸν Ἀκροτάτου τοῦ θυραγωγῆδος γενναῖον ἀπυλῆλλον, οὐκ ἐμίσην, ἔφη, ὡς τὰς πολεμίας ἦκαν, ἢ αὐτὸς δαπανηθεῖσθαι, ἢ κραταυμένειν οἰκίους; ἥδιον δὲ ἀκέραιον, ὅτι ἀπέθανε καὶ ἑαυτοῦ καὶ τῆς πόλιως ἀξίως καὶ τῶν ἄλλων.

γαν, ἢ εἰ ἔζη τὸν ἀπυλῆλον καὶ τὸν ἀκέραιον.

Gyrtias, cum nuntius ex Creta de Acrotatae nepotis morte venisset, Nonne debebat, inquit, cum ad hostes iuerit, aut ipse mori, aut illos trucidare? Mihi autem iucundius est, audire ipsum ex dignitate & sua, & vrbis & maiorum obisse, quam si omni tempore viveret ignavus.

Πυρρόν τὸν βασιλέα οἱ υἱοὶ παῖδες ὅτις ἠρώτων, τί νικηταὶ λείπει τῷ βασιλείῳ. ὁ δ' εἶπεν, ὅς μὲν ὑμῶν ὄξυτέρων ἔχη τῷ μάχεσθαι παρεμφάνων οὐχ ἡλικία, ἀλλὰ τῆ δόξῃ τῷ Δαδοχίῳ δάσῃ. ἴατο γὰρ κέντρο ἀπαντᾶς τὰς παῖδας ἐπὶ τῷ τῆς ἀνδρείας ἀμύμων παρῶξιν.

✠ Pyrrhus rex, cum a filiis adhuc pueris interrogaretur, cuinam regnum relicturus esset? Quicumque, inquit, vestrum acutiorem habuerit gladium: Significans se non ætati daturum principatus successionem, sed virtuti. Hoc stimulo liberos omnes ad certamen fortitudinis excitavit.

Ἐνοφῶντά Φασιν ἀπαρξέ-
λέντο αὐτῷ τῷ γενναίου τοῦ
υἱοῦ

ἡδ' αὐτὸς, οὐ μὲρ δακρυῶσαι,
ἀλλὰ ἡδ' εἰπεῖν, ἡδ' εἰν θνητὸν γε-
νησθῆναι.

✠ Fertur Xenophon, cum
filium obiisse cognouisset,
ne quidem lacrymassē, sed
solum dixisse, Sciebam me
eum genuisse mortalem.

Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Ἰσχυρὸν
πρὸς τοὺς βασιλεῖς, βασιλικὸν,
ἔφη, εἰς, ὃ ποιῶντες, κακῶς
ἀκούειν.

✠ Alexander cum audiuis-
set, esse quēdam, qui ipsum
conuiriis impeteret, Regiū
est, inquit, cum bene facias,
male audire.

Ἄλκιμος τις ἰσχυρὸν τὸν
ἴδον, ὡς γράδιον ὀυτελὲς ὡς
σελῶν αὐτῆ. Ὁ γυνὴ, ὡς τί-
χας, εἶπε, Νῆ τὸ Σιῶν ἔστι καί.
λαῶς γε, ἔφη, ἔγδ' αὐτὸν ἐνακεν
ἔτεκεν, ἵνα ὑπὲρ τοῦ Σπάρτης
δοσθῆναι, τοῦτο μοι σιωπῆ. Ἀν-
δρειοπάτη γυνὴ τὸ τῆς γρηῶς
πενθῆναι μετέβαλεν εἰς τὸ συ-
χρεῖν.

Lacæna quædam sepe-
liebat filium, ad eam cum
anicula quædam accessisset,
dicens, Heu fortunam o
mulier; illa subiecit, Per ge-
minos inquit, bonam equi-
dem arbitror. Siquidem
cuius gratia filium peperit,
videlicet, vt pro Sparta mo-

reretur, id mihi contigit.
Fortissima mulier, aniculæ
deplorationem vertit in
gratulationem.

Locus XXVIII.

DE LINGVA, MO-
DERATO LINGVÆ
vsi, Garrilitate.

Ζήνων ὡς τὸ φλυαροῦ
μειοφάνειον, ἀφ' ἑαυτοῦ, εἶπε,
δύο ἄπει εὐχόμεν, ἑκάστῳ ἕν, ἵνα
πολλοὶ μὲρ ἀκούωμεν, ἥτιοι αὖτε
λέγωμεν.

✠ Zeno ad adolescentem
multa temere garrientem
dixit: Ob id binas habemus
aures, & os vnicum, vt plu-
ra audiamus, loquamur
paucissima.

Ἀναχάρσις ἐρωτηθεὶς τί
εἰσιν οἱ ἀνθρώποις ἀγαθὸν τε &
φάλλον, ἔφη, Γλώσσα.

✠ Anacharsis interrogatus,
quid in homine esset & o-
ptimum & pessimum, Re-
spondit, Lingua.

Ἀριστοτέλης ἐρωτῶν μὲρ
ὑπὸ πινθῶ, τίς κραταίειν δύ-
ναται λόγον ἀπόρρητον, ἔφη,
ὅστις καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνδραγα-
τῆ γλώσση κραταίειν δύνη-
σεται.

Aristoteles interrogatus a
quodā, quis arcanū sermo-

nem continere posset, dixit:
 Qui carbonem quoq; igni-
 tum lingua sua retinere
 posset.

Σιμωνίδης μηδέποτε μὲν αὐ-
 τῷ ἔλεγε μεταμελήσει σιγή-
 σαν π. Φησὶ ξομῶς ἢ πικρῶς.

X Simonides dicebat, nun-
 quam se poenituisset silentii,
 sermonis autem saepius.

Δημοσθένης ὀνειδίζοντ' αὐ-
 τῷ πρὸς ἑπὶ σῶμα δυσώδεις
 εἶχε. Πῶδ' αὖ γδ, εἶπεν, αὐτῷ τῶν
 ἀπὸ ῥήτων ἐγκρατεστέπῃ.

X Demosthenes, cum qui-
 dam ei obiiceret oris facto-
 rem: Multa, dixit, secreta in
 eo computruerunt.

Αερατέλης ἔφη, φάλοιο
 αὐτῶν, κατὰ τὸ κωδὸς σιγή-
 ρε, δ' αὖ σιγὴν μῆλον, ἢ τὴν
 φωνὴν οὐλαθεῖα.

Aristoteles dixit, hominis
 improbi, sicut taciti canis,
 silentium magis, quam ser-
 monem cauendum esse.

Χίλων ἐρωτηθεὶς, τί δύσκολον,
 ἔφη, ἢ ἀπὸ ῥήτων σιωπῆσαι, καὶ
 σχολῆν οὐ διαφέρει, καὶ ἀδικοῦ-
 ῶν δὴ αὐτῶν φέρεται.

Chilo interrogatus, quid
 esset difficile, Arcana, in-
 quit, reticere, & otium recte
 collocare, & posse iniuriam
 ferre.

Ο αὐτὸς ἀρσένε τῆς γλώτ-
 τῆς κρατεῖν, καὶ μέλιτι ἐν συμ-
 ποσίῳ. ὅτι αὐτῷ τὸ ἑρῆμα ἔ-
 τὸ ποτὸν ἐπὶ τῶν ἀρεσίων πα-
 ρουσιεῖ. Ἐλεγε καὶ μὴ κακῶ-
 ρεῖν εἰ δὲ μὴ, ἀκρῶς εἰς οἷς
 λυπῆσθε.

Idem præcipiebat, linguā
 cum alias semper, tum præ-
 cipue in conuiuio continen-
 dam: quod illic cibus &
 potus inuitet ad intempe-
 rantiam. Dicebat etiam,
 proximo non esse maledi-
 cendum, alioquin auditu-
 ros nos, quæ dolorem alla-
 tura sint.

Δημοσθένης Δάκων ἐν πινυ-
 σιωδῶν ἐρωτῆμενος, πότερον
 ἀξίον μωρίας, ἢ ἀξίον ἀπειρίας
 λέγειν σιωπῆ. Αὐτὸς ἔφη μωρὸς ἐκ
 αὐτῶν δὴ αὐτῶν σιωπῆν, ἔφη.

X Demaratus Lacon in con-
 fessu quodam rogatus, Vtrū
 ob stultitiam, an ob sermo-
 nis inopiam sileret, Re-
 spondit, Atqui stultus ne
 potest quidē silere. ¶ Idem
 & Solon dixit: Οὐδ' εἰς μωρὸς
 σιωπῆν ἐν συμποσίῳ δύνανται.
 Nullus stultus in conuiuio
 tacere potest.

Σπίνθηρ δὲ Ταρυντῶν
 ἔφη ὀλίγον τῷ Ἐπαμινόνδῳ
 συνοδιατρίψας χρόνον, ποικίλεις
 ἔλεγε, μηδὲν ἰπερ τῶν κατ' ἐπι-
 τὸν ἀνθρώπων ἐν τευχῆσιν, μήτε
 πλείονα

πλεονα γινώσκον, μήτε ἐ-
λάττονα φησὶ μοῦνα.

✕ Spintharus Tarentinus,
qui non exiguo tempore cū
Epaminonda versatus erat,
sæpe dicebat, se in neminē
suæ ætatis hominem inci-
disse, qui illo & plura nosset,
& pauciora loqueretur.

Θαλῆς ἔλεγε. Οὐ πὲρ πολλὰ
ἔφη φησὶ μιν ἀποφαίνεσθαι
δοξῶν.

✕ Thales dicebat: Nō mul-
ta verba prudentis animi
indicium esse.

Ἀρχιδάμιδας μίμφομοῦνος
πρὸς Ἐκκρετῶν τ' σοφιστῶν, ὅτι
παροληφθεὶς εἰς τὸ συσσίτιον
αὐτῶν, οὐδὲν ἔλεγε, Ἀγροεῖν
μυθόκεῖς, εἶπεν, ὅτι οἰδῶς λό-
γον, καὶ τὸν ἔλεγον κηρὸν οἶδε.

✕ Archidamidas cuidam,
qui vitio vertebat Hecatæo
rhetori, quod adhibitus ad
ipforum conuiuium nihil
dixisset, Videris, inquit, ne-
scire, quod is, qui dicendi
nouit artem, etiam dicendi
nouit opportunitatem. ¶ In
senatu, in foro, in concio-
nibus, in legationibus, ali-
isque reipub. negotiis locus
est oratori: in conuiuiis
vero temulentis maiore cū
laude silet eruditus, quam
loquitur.

Ἰσοκράτης Καρίων ὄντος
λαλῶν καὶ χολάζειν παρ' αὐτῷ
ἐκλομοῦς, διττὸς ἤτισι μισθός·
ἔδ' οὖν τὴν ἀγῆται πυθμόν, Ἐνα-
μόν, ἔφη, ἵνα λαλεῖν μάθῃς, τὸν
ἕτερον, ἵνα σιγῆν.

✕ Isocrates a Careone im-
modice loquaci, cum is
vellet ipsius institutione
viti, duplicem exegit merce-
dem: causam interroganti,
Vnam, inquit, vt loqui, al-
teram vt tacere discas.

Ζήνων, Ἀθηναῖος ἑσασίλων
πρεσβυτέρους Ἀθηναίους πικρῶς
κληθεὶς ὑπὸ αὐτῶν αὐτοῖς
φιλοσόφοις ἐπὶ δέειπον· κακεί-
νων παρὰ πότον ἀσπιδόντων
ἐπιδείκνυσθαι τὴν αὐτῶν ἔξιν,
αὐτὸς εἶσα. τῶν δ' ἐπεβέ-
ων ζητήσαντων, πᾶσι παρῆλθε
αὐτῷ ὡς ἄνδρα Ἀθήνησιν, τῷ
αὐτῷ ἔφη, ὁ ἐλέπειτε. δυσκρά-
σων γὰρ πάντων ὁ λόγος.

Zenon, Antigoni regis
legatis Athenas missis, vna
cū aliis philosophis ad con-
uiuium vocatus est: & cum
reliqui inter pocula iuam
quisq; eruditionem ostens-
taret, ipse tacebat. Cum au-
tem legati interrogarent,
quid Antigono deberent de
ipso renuntiare: Hoc ipsum,
dixit, quod videtis. Oratio
enim omnium est difficili-
ma moderatu.

Ἀριστοτέλης ἐρωτηθεὶς, Δίξ

πίαν αἰτιαν τὰς ἀκασ διδά-
σκειν λέγει, αὐτὸς ποτὸς εἶπεν,
καὶ γὰρ ἡ αἰσθη αὐτῆ μὲν ἔπειθε,
ταὶ δὲ εἶπεν ὅτι αἰτιαν.

✕ Aristoteles interrogatus,
quamobrem cum alios do-
ceret loqui, ipse taceret? di-
xit: Nempe eos quidem ipsa
non sciadit, cultros autem
acuit.

Καλῶς παρὰ Πλάτωνα λέ-
γεται. Ὅπως αὐ σιωπῶν εὐλίγη,
μηδὲν εἰπῆς· ἢ πῶς παρὰ π-
Ϟ ἀπατησῆς τὸ πρὸν τῆς
σιωπῆς, ὃ μὴ περιέχῃς αὐ-
τῆς;

✕ Præclare apud Plutar-
chum dicitur: Nemini di-
xeris quod taceri vis. Quo-
modo enim ab alio postula-
bis silentii fidem, quam tibi
ipse non præstitisti?

Δημοσθένης ἐν συμποσίῳ
παρὰ τὸ λαλῆναι πολλὰ, εἰ το-
σούτω, εἶπεν, ἐφρένεις, οὐκ αὐ-
τοσούτω ἐλάλεις.

Demosthenes in conui-
vio aliquo, cum quidam
multa loqueretur, Si, in-
quit, sciperes, non tam mul-
ta loquereris.

Ὁ αὐτὸς ἐρωτηθεὶς διὰ τί
μὲν γλῶσσαν ἐκτρέφῃ, ἀπὸ δὲ
δύο εἶπεν, ὅτι διαλάσσει δὲ εἰ-
κρῶν τὸ λέγειν.

Idem interrogatus cur

unicam habeamus linguā,
aures vero duas, Quia, in-
quit, duplo plus audire o-
porteret, quam loqui.

LOCUS XXIX.

DE GRATITV- DINE, ET GRATI ANIMAE RATIONE.

Δημοσθένης εἶπεν, τὸ μὲν δὲ
παρὸν εἶναι μνηστῆρ τ
πάντα χρονον· τὸ δὲ εὐ ποιήσασθαι
ἐν τῷ ἐπιτελεῖσθαι.

✕ Demosthenes dixit, Sem-
per officia meminisse debe-
re illum, in quem collocata
sunt: cum vero qui contulit,
statim debere obliuisci.

Ὁ αὐτὸς εἶπε· Τὸ τῶν ἰδίων
ἀεργασίας υπομνήσκων καὶ
λέγειν, μικρὸν εἶναι ἄξιον εἶναι τὰ
ὀνειδίξαι.

✕ Idem dicebat: Comme-
morare & dicere, quæ ipse
benefeceris, parum abest ab
exprobando.

Μὴ ὀνειδίθῃς [εἶπεν Σέξτος]
τῶ φίλῳ σε χάριτας. εἴη γὰρ ὡς
ἔδωκεν.

✕ Ne exprobres (dixit Sex-
tus) amico tuo beneficia:
alioquin enim eris tanquā
non dederis.

Πλάτων εἶπε, πῶσων
ὀνειδί-

ὀνειδισμοῦ μὴ χάριν ἐπαχθῆναι καὶ ἀρεσκῆναι, καὶ οὐκ ἀνεκτικῶς εἶναι.

Plutarchus dixit: omne beneficium, si exprobetur, molestum esse, & gratiam perdere, nec ferri posse.

Εὐνοφῶν ἔλεγε, τὰς ἀγαθούς μεγάλᾳ ἀντὶ μικρῶν ἐυεργεταῖν.

Xenophon dixit, Bonos pro paruis magna officia conferre solere. Congruit cū illa Græci sapientis sententia: Οἱ ἀγαθοὶ ἀντὶ μικρῶν ἰσασσι χάριν. Boni pro paruis etiam sunt grati.

Αἰεροτέλης ἐρωτηθεὶς πῶς ἐρέσκει παρὶ χάριτος, ἔφη.

Rogat Aristoteles, quidnam cito senesceret, Gratia inquit. ¶ Tribuitur eadem sententia & his verbis Socrati: Οὐδὲν ἐν τῷ βίῳ πάχιστα γρηγορεῖ, ὡς ἡ χάρις. Nihil in vita celerius senescit, quā gratia.

Τοῖς βουεργείοις πᾶσαν εὐνοίαν ἐκπληροῦν ὀφείλομεν, ἔφη Βασίλειος.

Qui de nobis bene meriti sunt, iis omnem beneuolentiam præstare debemus: dixit Basiliius.

Ὁ αὐτὸς εἶπε, πρὶν ποιεῖν δόξολογίαν ἰσώθησιν, τίω

τῶν βουεργετημάτων διήγησιν εἶναι.

Idem dicebat, Beneficiorum acceptorum commemorationem, honestam laudandi occasionem esse.

Ἐκλίω τις Καίσαρι τῶν σεβαστῶν ἐν τῷ βασιλείῳ κητεβαίνοισι, ἐπίγραμμα μὲν ἐνθημῶν ἀποσπῆναι ἐκέλευεν, καὶ πρὶν ποιεῖν ἀποσπῆσαι ἐκέλευεν. ἐπεὶ δ' ἔβητο τοὺς ἀγκυρῶν, καὶ ὁ Καίσαρ αὐτῷ ἐπιστρεφόμενος εἰσέειπεν, ἐπίγραμμα μὲν πρὶν ἐκλιωκῆν ἴσῳ ἔσῳ χρεὶν εἶναι, τῇ ἐκλιωκῆσιν ἀξιοῦν ἐπιμενεῖν, ὡς σίχου αὐτὸν ἀμεμφόροτος. ὁ ἐκλίω δὲ λαβὼν τὸ ἐπίγραμμα ἀνέγνω, ἔπειτα ἐβασίλευσεν ἐπαινεῖν κατὰ τούτου ἐπιμήσαντο. εἶτα πρὸς Ὀφρού, ἡσυχῆ ὁ Καίσαρ ἀρχεῖτο ἀποσπῆσαι, καὶ ἐξ ἀπορῶν πηρῶν ὀλοοῦς ὀλιγοῦς ἀποσπῆσαι, τῷ Καίσαρι ἐδωρήσαντο λέγων, ἐκ τῶν πρὸς τῷ σὺν σεβαστῷ, εἰ πολὺν εἶπον, πολὺν εἶδον. καὶ ὅτε μετὰ πρὶν φάμενος τὸ βασιλεῦσι, ἴσῳ εἶπον, ὁ δὲ ἔβητο ἀποσπῆσαι, καὶ ὁ ἐκλίω τῷ ἀγγεῖναι περὶ τῆς ὀνειδισμοῦ φειδοῦσιν.

Græculus quidam Cæsari Augusto descendenti a palatio, honorificum aliquod epigramma porrigebat, remunerationem dignam expectans. Verum cum id sæpe frustra fecisset,

nec finem facturum Augustus videret, Epigramma Græcum sua manu scripsit, & Græculo venienti obuiam misit, veluti carmina carminibus pensaturus. Græcus vero acceptū carmē legit, ac exquisitissimis verbis laudauit. Deinde cū accessisset ad sellam, qua Cæsar vehabatur, demissa in pauperem crumenam manu pauculos obolos protulit, Cæsarique obtulit his verbis, Nō iuxta fortunam tuam Auguste: si plus haberem, plus darem. Ac tunc quæstorem suum Cæsar vocauit, & duo talenta Græco numerari iussit. Bene profecto cessit Græco palam exprobrata principi intempestiua parsimonia.

Σιμωνίδης παρακληθὼν τὸς
 Ἰνῶ ἐγκάμιον πειθήσαι, καὶ χε-
 εῖν ἔξεν λήθοντος, δργύριον δὲ
 μὴ δίδαναι, δύο, εἶπεν ἔτι, ἔ-
 ἔχω κίωτ' ἄς πῶν μὲν χερσίτων·
 πῶν δὲ δργυρίων. καὶ ἄς ἄς
 χεῖρας πῶν μὲν πῶν χερσίτων,
 κεν πῶν δργύριον ὅσον ἀνοίξω, τὴν
 δὲ χρησίμην μόνην.

Simonides rogante quodam, vt sibi encomium scriberet, & gratiam se relaturū esse dicere, pecuniam autem non dante, Duas respondit, arcas habeo, vnam gratiarū,

alteram pecuniæ. Et cum necessitas exigit, gratiarum quidem arcam aperiens, inanem ipsam reperio, alteram vero solam mihi vtilem & commodam.

Ξενοφῶν εἶπε. Τὸς δὲ πειθόν-
 τας ἀπέπεργετέιν, πανταχρῶ νό-
 μιστον εἶναι.

Xenophon dixit, Vbique iustum haberi, vt qui beneficium ab aliquo acceperūt, vicissim gratiam referant.

Δοκῶσιν ἀδικεῖν [ἔφη ὁ Δημο-
 σθένης] οἱ μὴ πῶν ὀφείων τοῖς
 δργύριαις χεῖρας δίδουσι.

Iniurii putantur (dixit Demosthenes) qui parem bene meritis gratiam non referunt.

Θεοδώρητος εἶπε, Βδελυρὸν
 εἶναι λήθην χερσίτων, καὶ δργυ-
 ρίων ἀμνηστῶν.

Theodoretus dicere solebat, Detestabilem esse obliuionem gratiæ, & beneficiorum reticentiam.

Ἡπιάδης τῶν δργυρίων τῶν
 φίλων, καὶ τῶν ἐχθρῶν νικηθῶν
 τῶν κρησπαιῶν, ὀφείων ἀ-
 χρῶν εἶναι, ἔφη Ἰσοκράτης.

Superari beneficis amicorum, & inimicorum maleficiis vinci, peræque turpe esse, dixit Isocrates.

Σωκράτης

Σακράτης ἐλεγεν· ἂν ἔσται
πὺς οὐ πατρῶν, εἴτε φίλος, εἴτε
πολεμῖς, μὴ πρῶτον χεῖρα
ἀποδέναι, ἀδικοῦς ἐστὶ.

✕ Socrates dicere solebat :
A quo quis beneficia accepit, siue amico siue inimico, si nō studet gratiam referre, iniustus est.

Θαλῆς ἔφασκε τριῶν τύπων
ἐνεκεν χεῖρῖν ἔχειν τῶν θεῶν· ὡς ἔστιν
μὲν, ὅτι αὐτῶν ποτὶς ἐγγυόμενοι καὶ ἔ-
σθελον· εἴτε οὐ αὐτῶν καὶ ἔστιν ἡ
τριτοῦ, ὅτι ἐκείνῳ καὶ ἔσθαι ἀρετῆς.

✕ Thales dicebat se trium
maxime rerum causa Deo
gratias agere : Primū quod
homo, & non belua: deinde,
quod vir & non mulier :
tertio quod Græcus, & non
barbarus natus esset.

Δεινὸν ἢ ἀχαριστία φαίνεται,
δεινὸν καὶ πάνδεινον, παθόντων
γὰρ πικρὸν μὴ ἀμείδιον
πρῶτον, εἰ καὶ μὴ ἀλλως δυνα-
τὸν, ἀχαριστίας γὰρ ταῖς ἀφελ-
λογίῳν, ἢ αὐοῦ τὸ παντελῶς, καὶ
αὐτοῦ ὅτι τῶν δυνάμεων, ἢ
ἀγνώμοτος· ἐλεγε Χρυσόστομος.

Vitium maximum in-
gratitudo videtur, indignū
profecto & per quam indi-
gnū vitii. Nam beneficio
aliquo affectum, non conari
rependere, si non licet aliter,
at saltem gratias verbis a-

gendo, vel omnino stulti, &
beneficia non sentientis, vel
ingrati hominis est: dixit
Chrysofomus.

Ο αὐτὸς ἔφη· ἢ ἀχαριστία
ἐστὶ ἀπὸς τὸ πλεῖον δέναι πα-
ρακλησις.

✕ Idem dicere solebat: Gra-
tiarum actio est ad plus dan-
dum inuitatio.

Ο αὐτὸς εἶπεν. Εἰ περὶ αὐ-
τῶν πικρὸν πάντες ἀγαθὸν,
ὅταν ἀνακλήρωμα, ἀσθενε-
τέρου αὐτῶν ποιῶμεν, πολλῶν
μᾶλλον τοῦ θεοῦ τῶν δυνάμεων
ἀνακλήρωσις, εἰς πλεῖον αὐ-
τῶν ἐπιπλοῦμεθα δύνουαι.

✕ Idem dixit: Si cum ab
hominibus beneficium ali-
quod accepimus, illud grati
prædicamus, benevolentio-
res illos reddimus: quanto
magis Dei beneficia cele-
brantes, ad maiorem erga
nos benevolentiam eum
inuitabimus.

Ἀρταξέρξης ἐλαύνοντος καὶ
ὀδόν, αὐτοῦ ἑρῶς ἀγροπῶ καὶ
ιδιότης ἐδέν ἔχον ἔτερον, ἐν τῷ
ποταμῷ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέ-
ρας ὑδάτων ἀπολαύων ἀποστρέψα-
κεν, ἡ δὲ εὖς ἐδέξατο τὸ ἐμὲν ἵαση,
τῇ ἀσθενείᾳ τοῦ οὐδόντος, οὐ
τῇ χερείᾳ τῶν οὐδόντος τῶν χεῖρῶν
καταστάσεως.

✕ Cum rex Artaxerxes iter

faceret operarius quidam ac plebeius homo utraque caua manu haustam e proximo flumine aquam, cum nihil aliud haberet, ei obtulit, quam ille hilari vultu accepit & risit, munus non vsu ac dignitate rei oblatæ, sed animo ac studio donatis ponderans & metiens.

Πέντηϑ ελε ἀγροῦτου μῆλον ὑπερφύεις μερῶν ἐκασθεν ἐγκύωνϑ αὐτῶν, δεξιάμηνϑ ἠδέως, νῆ τ' ἠδὲ γε αἰπὺν, ἕτος μὲν δὲ κείϑ πόλιν αὐτὸν μικρῶς μερῶν κεν πικρῶς ἀπεργασσάσθαι.

⊗ Idem cum pauper quispam insigni magnitudine pomum ipsi obtulisset, hilariter accipiens, Per Solem, inquit, hic mihi talis videtur esse, vt si quis ei committat ciuitatem, possit eam ex parua magnam reddere.

Φίλων ἐλεγχο, Οὐδὲν οὕτως ἀάργον εἰς εὐνοίαν, ὡς τὴν τῶν ἀεργητικῶν εὐφημίαν.

Philo dicere solitus est, Nihil esse, quod facilius beneuolentiam conciliare possit, quam ipsam beneficiorum gratam commemorationem.

Locus XXX.

DE PIETATE ERGA PARENTES,

Honore Parentibus & Senioribus exhibito.

⊗ Ἀλλῆς ὁ Μιλήσιϑ, οἷς αὐτὸν εἶπεν, ἐργάτους ἐνέγκης τοῖς γονεῦσι, τοῖς τοῦτο αὐτὸς ἐν τῷ γήρατι προῶ τῶν τέκνων αὐτοῦ δέξου.

⊗ Thales Milesius dicebat, Qualia, in parentes contuleris beneficia, talia in senectute a liberis tuis expecta.

Τοῖς τοῖς γόνε, εἶπεν Ἰσοκράτης ἀπὸ τῶν γονεῖς, οἷς αὐτὸν εἶπε, οὐδὲν αὐτὸν ἡμέδαι τοῦ σεαυτοῦ παῖδας.

⊗ Talem, inquit Isocrates, te presta erga parentes tuos, quales erga te optas esse tuos liberos.

Ἐπαμινώδης ἠδιστον πάντων αὐτῶν τῶν γονεῶν καλῶν κὲ ἀγαθῶν εἶναι ἔλεγε, τὸ τῷ γήρατι αὐτὸν εἶπατὸς ζῶντῶ ἐπὶ καὶ τῆς μητρὸς, ἐν Λακωνίαις νικῆσαι Λακεδαιμονίους. αὐτὸν ὁ Διόσεβης εἶχε ἔταος ἠδὲ ἡ, ὅπ τ' ἠδὲ τῆς ἐπιτυχίαι, ὡς ὅπ τοῖς γονεῦσιν, οἷς τ' ἔβιον, καὶ πάντῃ τὰ ἑαυτοῦ ἀντίθει, τῶν τῶν ἠδονῶν ἐπιποιήκει.

⊗ Epaminondas ex omnibus,